

4 - Náhrada škody

Aký je proces uplatnenia nároku na náhradu škody od páchatel'a? (napr. súdny spor, občianskoprávna žaloba, adhézne konanie)

Na uplatnenie finančných nárokov (napr. na náhradu nehmotnej škody, nákladov na liečbu) môžu obeť:

- podať občianskoprávnu žalobu proti páchatel'ovi alebo
- zúčastniť sa na trestnom konaní proti obvinenému ako účastník uplatňujúci si súkromný nárok.

Ak si chcete ako účastník uplatniť súkromný nárok v trestnom konaní, musíte predložiť vyhlásenie. Vyhlásenie musí obsahovať osobitnú kvantifikáciu nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom alebo utrpenou ujmom a preukázanie oprávnenosti týchto nárokov (dôvod a výška škody/náhrady škody). Ďalšou podmienkou je, že odporca je odsúdený za spôsobenie škody.

Do trestného konania by ste sa ako občiansky žalobca mali zapojiť čo najskôr (v ideálnom prípade vtedy, keď je trestný čin oznámený polícii). Po podaní obžaloby príslušnému súdu môže byť vyhlásenie zaznamenané aj u príslušného prokurátora alebo predložené písomne bez akýchkoľvek formálnych požiadaviek. Počas konania musí byť vyhlásenie predložené najneskôr pred skompletizovaním všetkých dôkazov. Toto je zároveň najneskorší moment, keď sa musí nárok kvantifikovať.

Súd nariadil páchatel'ovi zaplatiť škodu/náhradu škody. Ako sa ubezpečím, že páchatel' zaplatí?

Ak odsúdená strana nedodrží svoju povinnosť zaplatiť priznanú sumu, veriteľ, t. j. obeť, ktorej bola náhrada škody priznaná, môže s pomocou súdu zaviesť opatrenia na presadenie práva. Na tento účel musí byť podaná písomná alebo ústna žiadosť (žiadosť o výkon) na príslušnom okresnom súde. Na uplatnenie nároku na náhradu škody priznanej právne záväzným rozhodnutím súdu máte tridsať rokov. Po uplynutí tejto lehoty je daný nárok premlčaný.

Ak je majetok odsúdenej osoby zaistený v prospech štátu, obeť má právo požiadať o vyrovnanie náhrady škody, ktorá jej má byť poskytnutá z majetku zaisteného štátom.

Ak páchatel' nezaplatí, môže mi štát zaplatiť zálohu? Za akých podmienok?

Preddavkovú platbu možno poskytnúť len vtedy, ak platba bráni plnenie trestu. Tak je to napríklad v prípade, že páchatel' nemá príjem v dôsledku výkonu trestu odňatia slobody alebo ak nemá žiadne finančné prostriedky v dôsledku zaplataenia pokuty. Podmienkou na získanie tohto preddavku je, že občianskemu žalobcovi bola priznaná náhrada škody právne záväzným rozhodnutím súdu v dôsledku smrti, fyzického zranenia, ujmy na zdraví alebo finančnej straty. V niektorých prípadoch je možnosť preddavkovej platby vylúčená (napr. ak existujú iné nároky na štátne platby alebo ak ujma vyplýva z účasti na bitke alebo hrubej nedbanlivosti).

Žiadosť o preddavok treba podať príslušnému trestnému súdu.

Mám nárok na náhradu škody od štátu?

Obete trestného činu môžu získať finančnú náhradu od štátu, ak

- nemôžu vykonávať svoje povolanie pre chorobu alebo následnú liečbu atď. a následne sa znížila výška ich príjmu,
- musia podstúpiť psychoterapiu alebo je na zlepšenie ich zdravotného stavu potrebná krízová intervencia či iná liečba,
- je potrebná ortopedická liečba,
- boli im poškodené okuliare alebo zubné protézy,
- je nevyhnutná rehabilitácia,
- potrebujú starostlivosť (v tomto prípade možno vyplácať príspevok na starostlivosť),
- sú nevidiace (v tomto prípade môže byť vyplácaný príspevok pre nevidiacich).

Obete, ktoré utrpeli vážnu telesnú ujmu po 31. máji 2009, môžu dostať paušálnu náhradu za nehmotné škody.

Pozostalí závislí od obetí trestných činov dostávajú

- náhradu za stratu výživného (ak obeť zomrela a jej manžel/-ka a/alebo deti stratili finančnú podporu potrebnú na pokrytie ich životných nákladov),
- terapeutickú starostlivosť (napr. psychoterapiu) a ortopedickú starostlivosť,
- náklady na pohreb až do stanovenej maximálnej výšky.

Mám nárok na náhradu škody, ak páchatel' nie je odsúdený?

Ak páchatel' nie je odsúdený, obeť sa obráti na civilné súdy a pred týmito súdmi môže podať návrh na náhradu škody. Poškodená strana môže následne podať žalobu o náhradu škody na občianskom súde.

Mám nárok na núdzovú platbu, kým čakám na rozhodnutie o mojom nároku na náhradu škody?

Nie.

■ Posledná aktualizácia: 02/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.